

І є бідні, неефективні, корумповані країни; їхні інститути влаштовані інакше. Різниця інститутів обумовлює і різницю між двома типами країн. Отже, треба запозичити інститути в ефективних держав і перенести їх на ґрунт неефективних. От уже сорок років цей підхід демонструє вкрай низький коефіцієнт корисної дії.

Тут важливо зрозуміти, що в західних країнах ефективні інститути сформувалися не в результаті якогось проекту, а внаслідок природного інституціонального дрейфу. Про це неодноразово писав Ф. фон Хайек, про це, хоча й менш виразно, говорив Д. Норт [3]. Найголовніше, що в процесі інституціонального дрейфу інститути виникали не як якісь замкнуті об'єкти зі своїми формальними нормами. Вони одночасно обростали численними сполученнями з іншими інститутами, неформальними практиками, традиціями, особливостями суспільної свідомості тощо. У результаті ефективність конкретного інституту визначалася не тільки (а найчастіше – не стільки) його формальним інституціональним дизайном, але й зазначеними численними сполученнями.

Висновки

1. Зі специфікою відносин власності, що сформувалися, є причиною існування як феномену м'яких бюджетних обмежень (у концепції Я. Корнаї) була державна власність; становлення та існування режиму м'яких обмежень також пов'язано з тим, що право власності визначається не від Бога, а регулюється державою.

2. У цілому можна сказати, що режим м'яких правових обмежень дозволяє створити таку систему, де співіснують дві логіки: ринкова логіка горизонтальних взаємин і одночасно логіка «вертикальної торгівлі», що забезпечує можливість поза ринкового перерозподілу ресурсів і прибутку (рента).

3. Режим м'яких правових обмежень – це тригер, що дозволяє перемикатися з однієї логіки на іншу. Перша логіка, що припус-

кає як загальне правило, зокрема, принцип жорстких бюджетних обмежень, дозволяє економіці діставати прибуток, друга – цілена на позаекономічний перерозподіл цього прибутку.

4. Слід виходити з того, що корупція – це якийсь індикатор неефективності управління. І коли ми говоримо, що в перехідні періоди вона зростає, це означає, що трансформація інститутів супроводжується збільшенням їхньої неефективності.

5. Подолання корупції – це створення реальних умов формування системи економічної безпеки, а значить створення умов, коли ніщо не загрожує кому-небудь або чому-небудь, а навпаки створює ситуацію відсутності повної небезпеки і ефективного соціально-економічного та політичного розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Институциональная экономика: [учебник] / Под общ. ред. А. Олейника. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 704 с. – (100 лет РЭА им. Г.В. Плеханова)
2. Куликов Л.М. Экономическая теория: [учеб.] / Куликов Л.М. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2008. – 432 с.
3. Норд Д. Институції, інституційна зміна та функціонування економіки / Даглас Норд; пер. с англ. І. Дзюб. – К.: Основи, 2000. – 198 с.
4. Публичные услуги и функции государственного управления / Под ред. А.Е. Шаститко. Бюро экономического анализа. – М.: ТЭИС, 2002.
5. Сатаров Г. Коррупция – 1. Беглый взгляд на пейзаж [Електрон. ресурс] / Г. Сатаров. – Режим доступа: <http://www.ej.ru/?a=note&id=8208>
6. Ротбард М. Власть и рынок: государство и экономика / Мюррей Ротбард; пер. с англ. Б.С. Пинскера под ред. Гр. Сапова. – Челябинск: Социум, 2010. – XII + 418 с. (Серия «Австрийская школа». Вып. 22).
7. Скотт Дж. Благими намерениями государства. – М.: Университетская книга, 2005.
8. Ясин Е. Модернизация и общество / Ясин Е. // Вопросы экономики. – 2007. – №5. – С. 4–29.

О.М. СЕРГІЄНКО,
к.е.н., доцент, завсектором, НДЕІ Мінекономрозвитку і торгівлі України,
І.М. МОГІЛАТ,

провідний науковий співробітник, НДЕІ Мінекономрозвитку і торгівлі України

Формування міжсекторних потоків у моделі прогнозування ВВП за секторами економіки

У статті розглянуті теоретико-методологічні питання формування міжсекторних потоків, які використовуються в процесі прогнозування показників Системи національних рахунків у секторному розрізі. Визначено, що взаємозв'язок між інституційними секторами економіки охоплює всі типи операцій з товарами, послугами, прибутками та фінансами, що дає можливість аналізувати окремі аспекти економічних процесів, виявляти, розробляти та впроваджувати конкретні управлінські рішення, здійснювати прогнозні розрахунки на макrorівні.

Ключові слова: показники СНР, інституційні сектори, рахунки, міжсекторні потоки.

О.М. СЕРГІЄНКО,
к.э.н., доцент, завсектором, НИЭИ Минэкономразвития и торговли Украины,
И.М. МОГИЛАТ,
ведущий научный сотрудник, НИЭИ Минэкономразвития и торговли Украины

Формирование межсекторных потоков в модели прогнозирования ВВП по секторам экономики

В статье рассмотрены теоретико-методологические вопросы формирования межсекторных потоков, которые используются в процессе прогнозирования показателей Системы национальных счетов в секторном разрезе. Определено, что взаимосвязи между институциональными секторами экономики охватывают все типы операций с товарами, услугами,

прибылью и финансами, что дает возможность анализировать отдельные аспекты экономических процессов, определять, вырабатывать и внедрять конкретные управленческие решения, осуществлять прогнозные расчеты на макроуровне.

Ключевые слова: показатели СНС, институциональные сектора, счета, межсекторные потоки.

O.M. SERGIENKO,

phD economics, associate professor, zav. sektorom, SRIE Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine,

I.M. MOGILAT,

leading research worker, SRIE Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine

Forming of intersectoral streams is in the model of prognostication of GDP after the sectors of economy

In the articles considered teoretiko-methodological questions of forming of intersectoral streams which are used in the process of prognostication of indexes of Sna in a sectoral cut are considered in the article. It is certain that all types of operations are engulfed intercommunication between the institutional'nyimi sectors of economy with commodities, services, income and finances, that enables to analyse the separate aspects of economic processes, produce and inculcate concrete administrative decisions, carry out rognosis calculations on a macrolevel.

Keywords: indexes of SNS, institucional'nye sectors, accounts, intersectoral streams.

Постановка проблеми. Національна економіка є складною взаємопов'язаною системою економічних відносин, в якій функціонують інституційні одиниці, що у відповідності до методології СНР представлені секторами економіки. В умовах глобальних змін та певної невизначеності гостро постають питання обґрунтованості аналітичних та прогнозних розрахунків агрегованих макроекономічних показників як у цілому по економіці, так і за її секторами. Таким вимогам відповідає модель економіки у вигляді системи національних рахунків (СНР), де її елементами представлені секторами економіки (при необхідності у розрізі видів економічної діяльності), зв'язки між секторами – показниками рахунків, що збалансовані за ресурсами і використанням, а динаміка показана у вигляді рахунків за фазами суспільного відтворення. Проблема полягає в тому, щоб визначити максимальний ефект функціонування інституційних секторів при наявності існуючих обмежень за ресурсами, соціальними, екологічними та іншими стандартами.

Актуальність дослідження викликана тим, що в сучасних умовах посилюється роль інституційної складової економічного розвитку, що, своєю чергою, потребує вдосконалення економіко-статистичного інструментарію макроаналізу й прогнозування, які базуються на показниках СНР у секторному розрізі. В зв'язку з цим актуальною стала потреба в розробці інтегрованих модельних розрахунків прогнозування показників СНР за інституційними секторами, які б, з одного боку, відображали процеси виробництва, утворення, розподілу та використання доходів, що є основними в процесах відтворення, а з іншого – ув'язували б економічну поведінку інституційних секторів, їхні показники з макроекономічними тенденціями розвитку економіки в перспективі при умові дотримання існуючих міжсекторних потоків та взаємозв'язків.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. У сучасній світовій та вітчизняній економічній науці приділено багато уваги питанням прогнозування макроекономічних показників як у цілому, так і за методологією СНР. Процес вітчизняного прогнозування перебуває в постійному русі: вдосконалюються методи та моделі прогнозування, обґрунтовуються варіанти переліку внутрішніх та зовнішніх припущень, пропонуються різні сценарні умови та альтернативні варіанти розвитку економіки на перспективу. Зазначені питання знайшли своє концентроване відображення у працях В.М. Гейця, В.Ф. Беседіна, І.Г. Манцурова, Я.А. Жаліло, І.В. Крючкової,

В.С. Міхалевича, Б.Я. Панасюка, М.І. Скріпниченко, В.В. Юрчишина та інших. Незважаючи на вагомість отриманих наукових результатів зазначених авторів, на сучасному етапі потребують свого подальшого дослідження питання моделювання економічних процесів у секторному розрізі, що потребує врахування існуючих взаємозалежностей показників між ними з подальшим визначенням кінцевих агрегованих макропоказників.

Мета роботи – формування міжсекторних взаємозв'язків та залежностей показників СНР і використання їх у процесі моделювання ВВП.

Виклад основного матеріалу. Ефективне макроекономічне прогнозування є найважливішим елементом регулювання економіки будь-якої країни. Сьогодні як ніколи виникла потреба у достовірних прогнозах для використання їх як на макроекономічному рівні, так і для потреб бізнесу, оскільки без точного макроекономічного прогнозу уряд не в змозі приймати ефективні заходи економічної політики, а бізнесмени – рішення, адекватні майбутній ситуації. У зв'язку із кризовими явищами та ризиками економічного розвитку загострилася потреба пошуку ефективних методів аналізу та прогнозування економічного стану держави та розробки дієвих методів регулювання і покращення динаміки економічних процесів.

Реалізація напрямів економічної політики держави потребує визначення головних макроекономічних показників і пропорцій на перспективу, а також процесів відтворення, які системно відображаються за допомогою показників національних рахунків. Посилення інституційної складової в процесах стабілізації економічного розвитку зумовлює необхідність деталізації прогнозних розрахунків показників СНР за інституційними секторами та об'єднання модельних блоків прогнозування в зведену інтегровану модель.

За своїм змістом СНР представляє систему балансових таблиць (рахунків) та систему взаємопов'язаних показників, що відображають функціонування економіки.

Взаємозв'язок між секторами охоплює абсолютно всі типи операцій з товарами, послугами, прибутками, фінансами. Наприкінці вся інформація агрегується на рівні національної економіки в цілому. Система національних рахунків має чітку структуру показників, які характеризують основні явища економічного життя.

Прогнозування показників СНР ґрунтується на принципах кореспонденції рахунків, подвійного запису, балансу активів і пасивів.

Рахунки в СНР реєструють операції, пов'язані з економічною діяльністю суб'єктів національної економіки. В рахунках усі потоки реєструються двічі: перший раз – як надходження ресурсів, а другий – як використання наявних ресурсів. Особливістю побудови рахунків є визначення результуючого показника, який має назву «балансуюча стаття», де відображається головний зміст рахунку та інформація, що є основою для складання наступних рахунків. За економічним змістом балансуюча стаття є обсягом доходу з певним цільовим призначенням, який можна використовувати у фінансуванні наступної групи витрат і відображати в ресурсах наступного рахунку. Завдяки такій структурі національні рахунки набувають ланцюгового зв'язку між собою, тобто вихід з одного рахунку є входом в інший. Крім того, існує частина показників, які формуються на основі групування відповідних міжсекторних потоків. Тому під час їх прогнозування необхідно враховувати існуючі міжсекторні потоки, які характеризують зв'язки між показниками рахунків різних інституційних секторів (табл. 1).

Так, у рахунку утворення доходу в частині використання відображаються показники інших податків, пов'язаних з виробни-

цтвом, які платяться всіма секторами економіки і в наступному рахунку розподілу первинного доходу зосереджуються в секторі загального державного управління як ресурс цього сектору. Аналогічна ситуація відбувається з показником інших субсидій, пов'язаних з виробництвом. Показник оплати праці найманих працівників формується в рахунку утворення доходу в частині використання як фактор виробництва «робоча сила» в усіх секторах економіки. При цьому загальна сума зазначеного показника оплати праці найманих працівників по економіці в цілому кореспондується з рахунком розподілу первинного доходу в частині ресурсів сектору домашні господарства.

Міжсекторні потоки у рахунку вторинного розподілу доходу представлені показником фактичні відрахування на соціальне страхування, яке прогнозується як поточні трансферти, що передаються домашніми господарствами сектору ЗДУ або сектору фінансових корпорацій.

Прогнозування показника відрахування на соціальне страхування, що відображений у рахунку вторинного розподілу доходу, повинен враховувати ту обставину, що його обсяг має бути більшим, ніж у рахунку утворення доходу, на суму відрахувань, що сплачені безпосередньо домашніми господарствами (найманими працівниками та самозайнятими і незайнятими особами), крім відрахувань роботодавців.

Таблиця 1. Міжсекторні потоки показників СНР

Рахунки	Показники	Сектори-отримувачі (ресурси)	Сектори-передавачі (використання)
Рахунок утворення доходу	Оплата праці найманих працівників		НФК, ФК, ЗДУ, ДГ, НКО
	Інші податки, пов'язані з виробництвом		НФК, ФК, ЗДУ, ДГ, НКО
	Інші субсидії, пов'язані з виробництвом		НФК, ДГ
Розподілу первинного доходу	Оплата праці найманих працівників	ДГ	
	Інші податки, пов'язані з виробництвом	ЗДУ	
	Інші субсидії, пов'язані з виробництвом	ЗДУ	
	Доходи від власності	НФК, ФК, ЗДУ, ДГ, НКО	НФК, ФК, ЗДУ, ДГ, НКО
Вторинного розподілу доходу	1. Поточні податки на доходи, майно тощо	ЗДУ	НФК, ФК, ДГ
	2. Внески на соціальне страхування:		
	• фактичні відрахування на соціальне страхування (= поточні трансферти)	ЗДУ або ФК	ДГ
	• умовно обчислені внески на соціальне страхування	НФК, ФК, ЗДУ, НКО	ДГ
	Виплати соціальних умовних допомог	ДГ	Від усіх секторів окрім ДГ
	3. Соціальні допомоги, крім допомог в натурі, отримані	ДГ	В основному ЗДУ, а також НФК, ФК, НКО
	4. Інші поточні трансферти		
	• страхові платежі	ФК	Від усіх секторів
	• страхові відшкодування	Усі сектори	ФК
Перерозподілу доходу в натурі	Соціальні трансферти в натурі	ДГ	ЗДУ, НКО
	Для економіки в цілому вартість соціальних трансфертів в натурі дорівнює вартості витрат на кінцеве споживання сектору ЗДУ, які надають індивідуальні товари і послуги, та витрат на кінцеве споживання сектору НКО		
Використання наявного доходу	Коригування на зміни чистої вартості активів домашніх господарств у пенсійних фондах	ДГ	ФК
	Індивідуальні кінцеві споживчі витрати сектору ЗДУ та НКО дорівнюють соціальним трансфертам в натурі використаним ЗДУ та НКО (рахунок перерозподілу доходу в натурі)		

Умовні позначення: НФК – сектор нефінансових корпорацій, ФК – сектор фінансових корпорацій, ЗДУ – сектор загального державного управління, ДГ – сектор домашніх господарств, НКО – сектор некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства

Складено авторами на основі [13–17].

У рахунках утворення доходу (частина використання) та розподілу первинного доходу (частина ресурси) умовно обчислені внески на соціальне страхування прогноуються як компонент оплати праці найманих працівників. У рахунку вторинного розподілу доходу відображені два зустрічних потоки поточних трансфертів: а) розподіл умовно обчислених внесків на соціальне страхування (у використанні – від сектору домашніх господарств, у ресурсній частині – секторам нефінансових корпорацій, фінансових корпорацій, ЗДУ та НКО); б) виплати соціальних умовних допомог домашнім господарствам (у використанні – від усіх секторів економіки, крім домашніх господарств, у ресурсах – домашнім господарствам).

Необхідно зазначити, що у відповідності до існуючого законодавства України, основним джерелом формування коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування визначені страхові внески страхувальників – роботодавців та застрахованих осіб (крім Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, до якого внески сплачують лише роботодавці), асигнування державного бюджету; суми фінансових санкцій, застосованих до підприємств, установ, організацій та фізичних осіб за порушення встановленого порядку сплати страхових внесків та використання коштів фондів, а також суми адміністративних штрафів, накладених на посадових осіб та громадян за такі порушення; прибуток, одержаний від тимчасово вільних коштів фондів, у тому числі резерву коштів фондів, на депозитному рахунку; благодійні внески підприємств, установ, організацій та фізичних осіб; інші надходження відповідно до законодавства України.

Розміри внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування щорічно встановлюються Верховною Радою України відповідно для роботодавців і застрахованих осіб з кожного виду страхування на календарний рік одночасно із затвердженням державного бюджету України. Кошти цільових страхових фондів не включаються до складу державного бюджету України.

З 1 січня 2011 року впроваджено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування замість раніше існуючих платежів до чотирьох фондів соціального страхування, а також консолідацію в одному органі – Пенсійному фонді України.

Розмір єдиного внеску встановлюється у відсотках від суми заробітної плати та залежить від класу професійного ризику виробництва (табл. 2).

Показник соціальних допомог, крім допомог в натурі, представляє собою поточні трансферти у грошовій формі сектору домашніх господарств від сектору ЗДУ за рахунок коштів бюджету та фондів соціального страхування і сектором НКО. Домашні господарства можуть отримувати соціальні допомоги також безпосередньо від роботодавців сектору нефінансових корпорацій та сектору фінансових корпорацій.

У рахунку вторинного розподілу доходу соціальні допомоги прогноуються як поточні трансферти, що отримані домашніми господарствами від усіх інших секторів внутрішньої економіки та сектору іншого світу (показано в ресурсній частині) та як поточні трансферти, що передані секторами внутрішньої економіки (нефінансовими корпораціями, фінансовими корпораціями, ЗДУ, НКО) і відображено у використанні рахунку. Виплата та отримання соціальних допомог сектором «іншого світу» прогноуються у зовнішньому рахунку первинних доходів та поточних трансфертів, які нами не розглядалися.

У рахунку вторинного розподілу доходу страхові платежі, які є складовою показника інших поточних трансфертів, прогноуються як передача поточних трансфертів від усіх секторів економіки (у частині використання) та як отримання сектором фінансових корпорацій (у ресурсній частині); показник страхові відшкодування відображає міжсекторні перетоків в частині поточних трансфертів усім секторам (як ресурси) від сектору фінансових корпорацій (використання).

Поточні трансферти всередині сектору ЗДУ представляють собою трансферти (крім капітальних) між різними рівнями державного управління, між підсекторами та окремими одиницями сектору ЗДУ. У випадку, якщо прогнозування показників рахунку вторинного розподілу доходу здійснюється в цілому по сектору ЗДУ без виділення підсекторів, то показник поточних трансфертів всередині сектору ЗДУ не виділяється.

У рахунку використання наявного доходу відображається розподіл наявного доходу між витратами на кінцеве споживання та заощадження для трьох інституційних секторів: домашніх господарств, загального державного управління та сектору НКО. До ресурсів сектору домашніх господарств, крім валового наявного доходу, в цьому рахунку відносять показник коригування на зміни чистої вартості активів домашніх господарств у пенсійних фондах, який у розділі використання переходить до сектору фінансових корпорацій. Нефінансові та фінансові корпорації не здійснюють витрат на кінцеве споживання.

Таблиця 2. Розміри єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, %

Платники страхових внесків	Страхові тарифи, %
Роботодавці, за основним видом діяльності	36,76–49,7
Бюджетні установи (незалежно від визначеного їм класу професійного ризику виробництва)	36,3
Роботодавці, які використовують працю найманих працівників із числа осіб льотних екіпажів повітряних суден цивільної авіації (пілоти, штурмани, бортінженери, бортмеханіки, бортрадисти, льотчики–наглядачі) і бортоператорів, які виконують спеціальні роботи в польотах	45,96
Підприємства, установи, організації, які використовують працю інвалідів	8,41
Наймані працівники	3,6
Для фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування	34,7
Фізичні особи – підприємці (крім тих, які обрали спрощену систему оподаткування) та особи, які забезпечують себе роботою самостійно та отримують дохід безпосередньо від цієї діяльності, за умови, що такі особи не є найманими працівниками чи підприємцями	34,7% сум доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб

Складено на основі [1].

Міжсекторні потоки показників доходи від власності, інші поточні трансферти, а також капітальні трансферти прогнозуються на основі структурних співвідношень, що розраховані за даними відповідних балансів за ретроспективний період. Зазначені баланси розробляються Державною службою статистики України, але на жаль, починаючи з 2009 року, мають обмежений доступ до звітних даних і не знаходять свого відображення в офіційних щорічних збірниках «Національні рахунки України».

Структурні схеми міжсекторних потоків для показників доходи від власності, інші поточні трансферти, а також капі-

тальні трансферти, в яких відображені сектори-платники та сектори-одержувачі зображені на рис. 1–3.

Запропоноване нами моделювання макропоказників будується з врахуванням міжсекторних потоків. При цьому необхідною умовою є дотримання принципу балансування ресурсів та їх використання по кожному рахунку та сектору економіки. У результаті секторного моделювання відбувається визначення балансуючих показників по кожному рахунку: валової доданої вартості (для секторів економіки) та валового внутрішнього продукту (для всієї економіки); валового прибутку, змішаного доходу; наявних доходів роз-

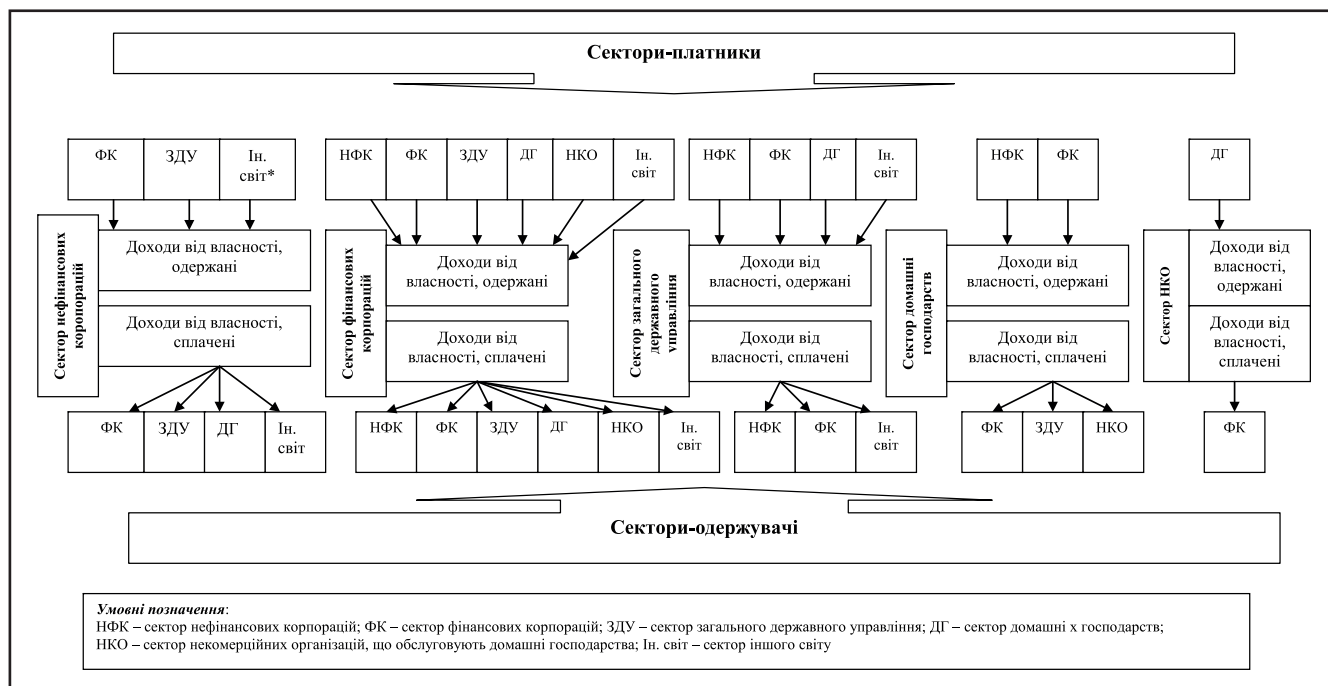

Рисунок 1. Міжсекторні потоки формування показника «Доходи від власності, одержані/сплачені»

Складено на основі [3–7].

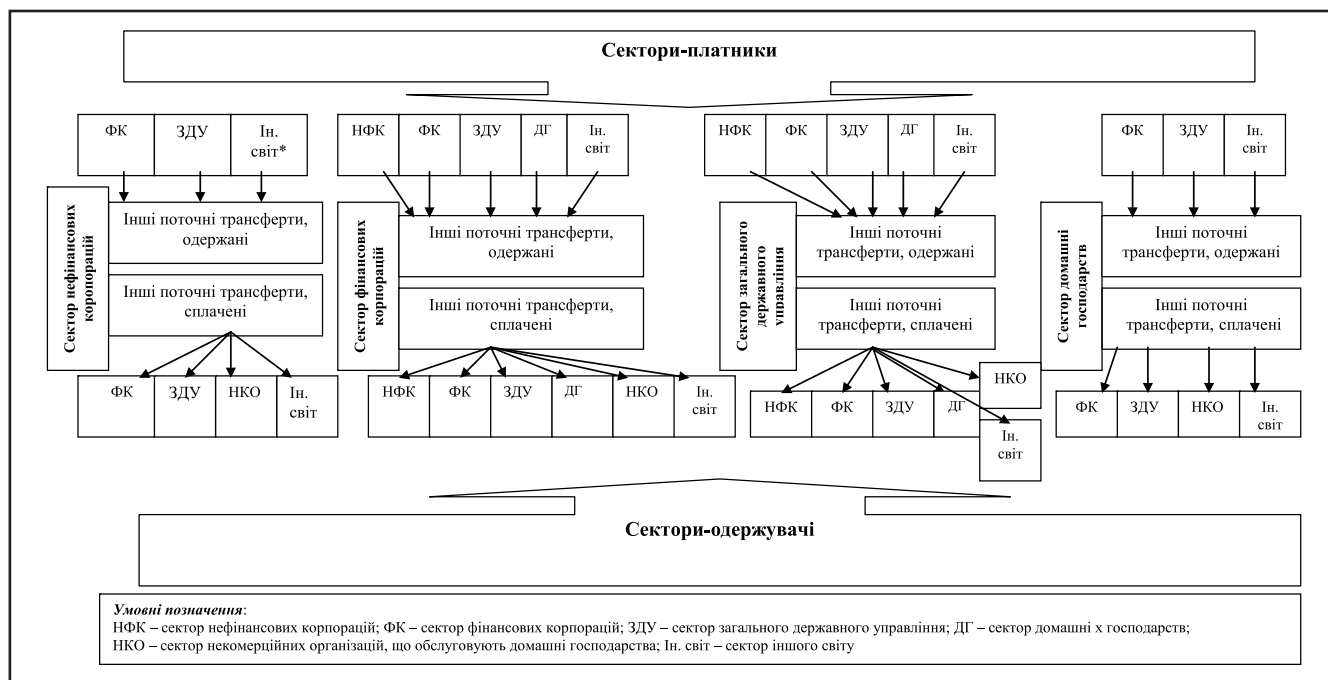

Рисунок 2. Міжсекторні потоки формування показника «Інші поточні трансферти, одержані/сплачені»

Складено на основі [3–7].

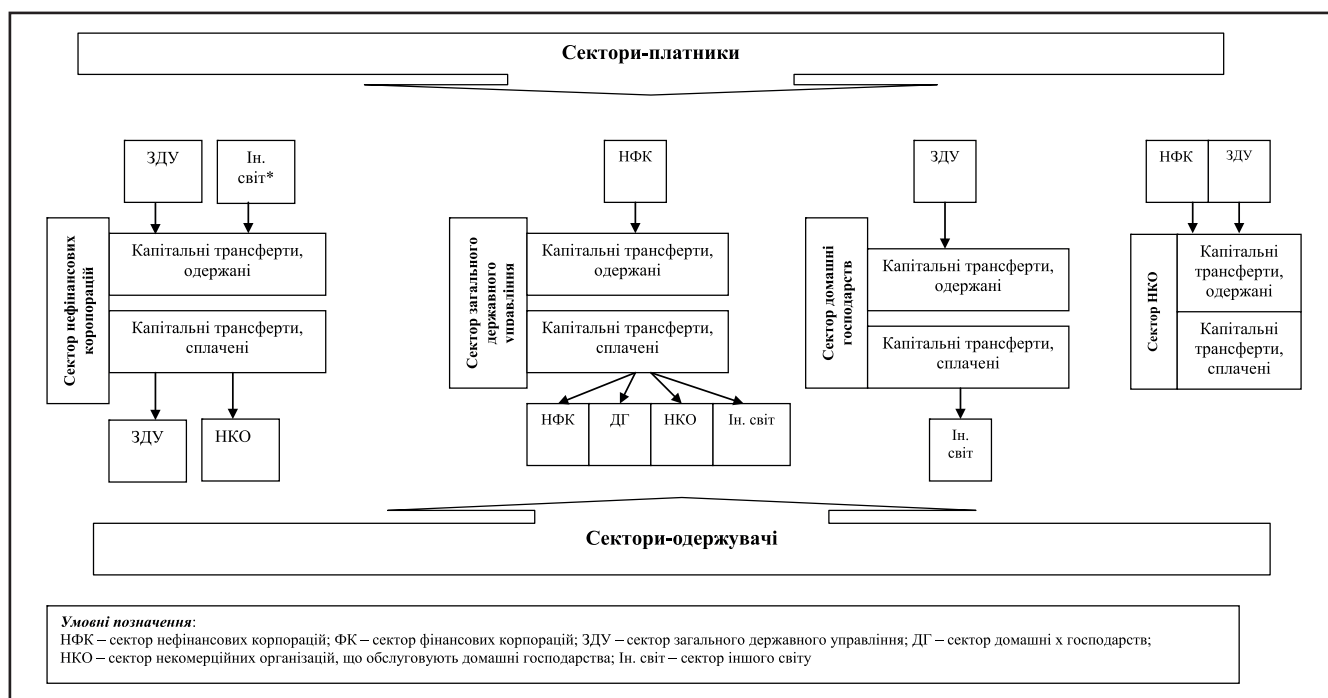

Рисунок 3. Міжсекторні потоки формування показника «Капітальні трансфери, одержані/сплачені»

Складено автором на основі [3–8].

поділених за складовими секторної структури первинних та вторинних доходів; кінцевих споживчих витрат, валового нагромадження основного капіталу; чистого кредитування (+), чистого запозичення (–).

Розроблена авторами інтегрована модель (в рамках виконання тематики НДР Науково-дослідного економічного інституту Мінекономрозвитку та торгівлі України) призначена для прогнозування показників національних рахунків на короткостроковий період і передбачає розрахунок рахунків секторів внутрішньої економіки (крім фінансового рахунку). Рахунки сектору «Інший світ» на цьому етапі розробки не розглядаються, але показники взаємовідносин і фінансових перетоків між внутрішньою економікою і закордоном враховані в окремих показниках національних рахунків та міжсекторних потоках. Прогнозні розрахунки показників національних рахунків базуються на інформаційній базі національного рахівництва за звітний та попередні періоди, враховують зовнішні та внутрішні припущення, які частково відображені в програмних і прогнозних документах уряду.

Важливою позитивною рисою моделі є можливість в імітаційному режимі конструювати зміни у структурі виникнення та в перетоках фінансових ресурсів під впливом прогнозованих змін у фінансовій, монетарній й соціальній політиці та реагування на них інституційних секторів економіки. Це дає можливість здійснювати розрахунки як економіко-статистичними методами, так і через прогнозні коефіцієнтні співвідношення між показниками, через структурні частки тощо, які характеризують поведінку секторів та їх взаємозв'язки.

Висновки

Таким чином, сучасна практика прогнозування макропоказників потребує вдосконалення існуючих методів прогнозування. Існує нагальна потреба деталізувати прогнозні

розрахунки системи національних рахунків до секторів економіки і об'єднати методи прогнозування показників СНР в інтегровану модель.

Секторний розріз прогнозування макропоказників вимагає врахування міжсекторних потоків, що дозволить передбачати наслідки регулюючого впливу держави на результати економічної діяльності окремих груп інституційних одиниць, виявляти роль кожного сектору у формуванні найважливіших макроекономічних агрегатів. Використання міжсекторних взаємозв'язків дозволить підвищити якість розроблення показників державного бюджету, формування системи індикаторів розвитку реального сектору економіки, соціальної, бюджетно-податкової, грошово-кредитної та інших видів економічної політики у взаємозв'язку з основними тенденціями розвитку національної економіки України на відповідний період. Це суттєво підвищить системність, комплексність та взаємозв'язок прогнозування різних аспектів соціально-економічного розвитку України в прогнозному періоді.

Список використаних джерел

1. Закон України від 01.01.2011 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» // Відомості Верховної ради України. – 2011.
2. Державна служба статистики України. Класифікація інституційних секторів економіки // [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Державна служба статистики України. Методика розрахунку валового внутрішнього продукту виробничим методом і за доходами // [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Державна служба статистики України. Методичні вказівки щодо розрахунку доходів та витрат населення України // [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Державна служба статистики України. Методичні рекомендації щодо складання рахунків сектору нефінансових корпорацій за

підсекторами (затверджено Наказом Держкомстату України від 25.10.2007 №392). – К., 2007.

6. Державна служба статистики України. Методичні рекомендації щодо складання рахунків сектору фінансових корпорацій за підсекторами (затверджено Наказом Держкомстату України від 01.12.2007 №579). – К., 2007.

7. Державна служба статистики України. Методичні рекомендації щодо складання рахунку вторинного розподілу доходу за інституційними секторами економіки // [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

8. Державна служба статистики України. Методичні рекомендації щодо складання рахунку капіталу за інституційними секторами економіки // [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

9. Державна служба статистики України. Методологічні положення щодо річного розрахунку валового внутрішнього продукту методом кінцевого використання // [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

10. Державна служба статистики України. Методологічні положення щодо ретроспективного перегляду рахунків виробництва й утворення доходу у зв'язку із запровадженням класифікації видів економічної діяльності КВЕД–2010 // [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

11. Методичні рекомендації з прогнозування основних макроекономічних показників на короткостроковий період (затверджено Наказом Міністерства економіки України від 27.02.2010 №203).

12. Основні показники соціально-економічного розвитку України за 2010–2011 роки. Державна служба статистики України // [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

13. Прогнозування і розробка програм: Метод. посіб. / В.Ф. Беседін та інші; [за ред. В.Ф. Беседіна]. – К.: Наук. світ, 2000. – 468 с.

14. Статистичний щорічник України за 2012 рік. Державна служба статистики України / К.: ТОВ Август Трейд, 2013. – 552 с.

15. Статистичний збірник Національні рахунки України за 2012 рік. Державна служба статистики України. – К., 2014. – 142 с.

Б.З. ПІРІАШВІЛІ,

к.е.н., ГУ Інститут економіки і прогнозування НАН України,

Б.П. ЧИРКИН,

к.е.н., ГУ Інститут економіки і прогнозування НАН України

Виробнича інфраструктура: стан та основи її розвитку

Визначено економічний зміст терміна «виробнича інфраструктура» як виду економічної діяльності з надання послуг основному виробництву. Проаналізовано роль виробничої інфраструктури в соціально-економічному розвитку країни. Охарактеризована узагальнена схема і основні взаємозв'язки виробничої інфраструктури в економіці на прикладі транспортно-дорожнього комплексу та енергетичної інфраструктури. Окреслено ключові проблеми та визначено основні напрями модернізації та розвитку виробничої інфраструктури для забезпечення стабільного розвитку економіки України.

Ключові слова: виробнича інфраструктура, інфраструктурний сектор, інфраструктурна система, схема процесу модернізації та розвитку інфраструктури, модернізація, економіка.

Б.З. ПІРІАШВІЛІ,

к.э.н., ГУ Институт экономики и прогнозирования НАН Украины,

Б.П. ЧИРКИН,

к.э.н., ГУ Институт экономики и прогнозирования НАН Украины

Производственная инфраструктура: состояние и основы ее развития

Определено экономическое содержание термина «производственная инфраструктура» как вида экономической деятельности по оказанию услуг основному производству. Проанализирована роль производственной инфраструктуры в социально-экономическом развитии страны. Охарактеризована обобщенная схема и основные взаимосвязи производственной инфраструктуры в экономике на примере транспортно-дорожного комплекса и энергетической инфраструктуры. Очерчены ключевые проблемы и определены основные направления модернизации и развития производственной инфраструктуры для обеспечения стабильного развития экономики Украины.

Ключевые слова: производственная инфраструктура, инфраструктурный сектор, инфраструктурная система, схема процесса модернизации и развития инфраструктуры, модернизация, экономика.

B. PIRIASHVILI,

PhD economics Institute for Economics and Forecasting, Ukrainian NAS,

B. CHIRKIN,

PhD economics Institute for Economics and Forecasting, Ukrainian NAS

Production infrastructure: state and bases of its development

Refined economic content of the term of the production infrastructure as a form of economic activity on rendering services primary production. The analysis of the role of industrial infrastructure in the social-economic development of the country. Characterized generalized and basic relationships of production infrastructure in the economy on the example of road-transport complex and energy infrastructure. Outlines key challenges and determined the main directions of modernization and development of production infrastructure to ensure stable economic development of Ukraine.

Keywords: production infrastructure, infrastructure sector, infrastructure system, diagram of the process of modernization and infrastructure development, modernization; economy.